

צו לפי סעיף 41 לפקודת הרופאים (נוסח חדש), התשל"ז-1976

בפני:

השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב

בעניין שבין:

הקובל

המשנה למנכ"ל משרד הבריאות

ע"י ב"כ - עו"ד שרה שר-לב

לבין:

הנקבל

ד"ר אריה פיגר

ע"י ב"כ - עו"ד ערן קייזמן

ה ח ל ט ה

העובדות

1. ד"ר אריה פיגר (להלן – ד"ר פיגר או הנקבל), אונקולוג בעל שם עולמי בתחומו, שימש כסגן מנהל המחלקה האונקולוגית בבית החולים איכילוב. בין השנים 1998 – 2005 נהג הנקבל לקחת שוחד בסכום של אלפי שקלים חדשים מחולים מטופלים, שהיו בטיפולו. הנקבל נהג לקבל כספים במעטפות או ביד ולשלשלם לכיסו, בתמורה להטבות ולהקלות שהעניק למטופלים.

בפרט האישום הראשון, קבל הנקבל סך 500 דולרים אמריקניים במזומן, לאחר שהבטיח כי ינסה "להקל על החולה עם מורפיום". הנקבל קיבל מבני משפחה של מטופלים כספים בהזדמנויות שונות, במשרדו בבית החולים ובמסדרונות – סכומים המסתכמים בכ- 7,000 ש"ח (אישום שני) וכ- 4,000 ש"ח (אישום שלישי). באישום החמישי הורשע הנקבל בעבירות של שוחד ועושק, בגין כך שדרש תשלום מחולה כתנאי להכנסתו לקבוצת מחקר, במסגרתה זכאי היה לקבל בחינם תרופה שעלותה 120,000 ש"ח, כשהנקבל דרש מהחולה לקבל 20% מסכום זה.

חולים שפנו למזכירתו של ד"ר פיגר בביה"ח בבקשה להתקבל לטיפול אצלו, נענו כי ייאלצו להמתין לתור במשך שלושה חדשים, והם הופנו למרפאה הפרטית שלו, כאשר הוא גובה מהם סך 1,000 ש"ח עבור כל ביקור במרפאה (אישום ששי).

פסיקת בתי המשפט

2. בגין מעשיו אלה, הוגש נגד ד"ר פיגר כתב אישום לבית משפט השלום בת"א (ת.פ. 2024-07). ביהמ"ש הרשיע אותו, לאחר שמיעת הוכחות נוכח כפירתו באישומים, בחמש עבירות של לקיחת שוחד לפי סעיף 290 לחוק העונשין, התשל"ז-1977; ארבע עבירות של עושק לפי סעיף 431 לחוק העונשין; ועבירה של מרמה והפרת אמונים לפי סעיף 284 לחוק.

לאחר ששקל את מכלול נסיבות המקרה, גזר בית המשפט על הנקבל עונש של 20 חדשי מאסר, מתוכם ששה חדשי מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות, וכן קנס ופיצויים למתלוננים.

בגזר דינו קבע בימ"ש השלום, בין היתר, כי:
"התמונה העולה מהתנהלותו של הנאשם כלפי החולים ומשפחותיהם במקרים בהם הורשע היא של יוהרה, חוסר אמפתיה למצבם וניצולם לגריפת ממון"
 (עמוד 40 לפרוטוקול).

עוד אמר בית המשפט, בקובעו שהעבירות אותן עבר הנאשם הן עבירות שיש עמן קלון, בזו הלשון:
"המעשים בהם הורשע הנאשם, אונקולוג בכיר וסגן מנהל מחלקה בבית חולים איכילוב, בעל שם בתחום הרפואי בו התמחה, מתאפיינים בניצול כספי ציני ומרושע של חולי סרטן ובני משפחותיהם מתוך רדיפת בצע. תפקידו הבכיר של הנאשם בבית החולים הקנה לו כוח ושליטה בהם השתמש לרעה בצורה נלוזה להשגת מטרותיו"
 (עמוד 50 לפרוטוקול).

3. בעקבות ערעורים שהוגשו ע"י שני הצדדים, אישר בית המשפט המחוזי בת"א (תיק 9894-04-10) את הרשעתו של הנאשם, ואף החליט להחמיר בעונשו, תוך שקבע שמתוך 20 חדשי המאסר שנגזרו עליו, הוא ירצה שנה אחת מאסר בפועל.

בגזר דינו קבע ביה"מש המחוזי, כי:
"מספר האישומים, אופיין של העבירות, הכיעור, הניצול הציני, השלכות הרוחב שיש לעבירות שביצעו, אינם מאפשרים, חרף הקושי והכאב עבור המערער, לסיים תיק זה בכל דרך אחרת, אלא במאסר מאחורי סורג ובריח".

דו"ח ועדת המשמעת

4. בעקבות הרשעתו של ד"ר פיגר בבית המשפט, הגיש המשנה למנכ"ל משרד הבריאות ביום 11.4.11, קובלנה כנגדו, בגין עבירות לפי סעיף 141(1) - (5) לפקודת הרופאים. לאחר שהרשיעה את הנקבל בעבירות שיוחסו לו, שקלה הוועדה את נסיבות מעשיו ואת חומרתן היתרה ומאידך, נתנה דעתה לקולא לחוות הדעת הטובות ולהמלצות שניתנו אודותיו מצד רופאים וחולים, כאחד.

הוועדה ציינה כי "הנקבל אף פעם לא הודה, הוא לא לקח על עצמו את האחריות". הוועדה גם שמעה את דברי הנקבל עצמו, שהדגיש את תחום המחקר בו הוא עוסק, שעה שיש לו 1,000 חולים במחקרים בינלאומיים שונים.

לסיכום קבעה הוועדה:

"אין מדובר במקרה חד פעמי אלא בשרשרת של מקרים שנמשכה על פני שנים. על הרופאים העובדים בשרות הציבורי להקפיד ולקיים את הוראות התקש"ר בכל הקשור לתחום העבודה הפרטית. הוועדה רואה בחומרה יתרה את מעשיו של הנקבל ואין ספק כי נהג בדרך שאינה הולמת רופא מורשה. הוועדה מציינת בצער כי הנקבל לא השכיל להפנים את מעשיו ולא הביע חרטה מלאה עליהם".

לאור האמור לעיל, ממליצה הוועדה בפני שר הבריאות להטיל על הנקבל עונש של התליית רשיון למשך ארבע שנים. סמכותו של שר הבריאות לפי סעיף 41 לפקודת הרופאים הואצלה לי ביום 22.11.11, ולהלן החלטתי.

החלטה

5. סבורני, כי הוועדה שקלה אל נכונה את כל השיקולים הרלוונטיים בפרשה זו, הן לקולא והן לחומרא. מהצד האחד, היא נתנה דעתה לחומרה היתרה שבמעשיו של הנקבל, שנמשכו על-פני תקופה ארוכה תוך ניצול מצוקתם של החולים, רובם סופניים, שנתנו בו אמון מלא. ומהצד האחר – נתנה משקל ראוי לנסיבותיו האישיות, להיותו רופא מומחה בעל שם עולמי בתחום האונקולוגי ולתרומתו הגדולה לפיתוח המחקר בתחום זה, וכן לטענה בדבר שפיטתו ע"י התקשורת, ועוד.

אכן, כגודל וכגובה מעמדו של הנקבל – כך עומק נפילתו לתהומות, שנאמר: מאיגרא רמא לבירא עמיקתא. הנקבל לא היסס להשתמש במעמדו ובכוחו כדי לנצל ולעשוק את מטופליו – מרביתם חולים סופניים שנאחזו בכל משענת כדי להציל או להאריך את חייהם – תוך שהוא גובה מהם אלפי שקלים תמורת טיפולים והטבות שונות, שלרובם היו זכאים, ממילא. דעתי כדעת הוועדה, כי בגין התנהגותו החמורה והנפסדת בפרשיות בהן הורשע – ועל אף הנסיבות המקילות כבדות המשקל העומדות לזכותו, כפי שפורטו הן על-ידי בתי המשפט שדנו בעניינו והן ע"י הוועדה – ראוי הנקבל לעונש כבד, שיתבטא בהתליית רשיונו לפרק זמן ממושך.

צר לי על הנקבל, על כי לא ידע לשים מחסום לתאוותו לבצע כסף, ובכך המיט על עצמו, כמו ידיו, את אסונו ואת חרפתו. וכבר אמרה התורה: "השוחד יעוור עיני חכמים ויסלף דברי צדיקים" (דברים טז, פסוק יט), וחבל שגם על הרופאים לא פסח.

6. סוף דבר – הוועדה שקלה את נסיבות המקרה בכללותו, תוך הפעלת שיקול דעת נכון ומושכל, ואין לי אלא לאמץ את המלצתה. העני מחליט להתלות את רשיונו של הנקבל, ד"ר אריה פיגר, לעסוק ברפואה למשך ארבע (4) שנים, שתחילתן ביום סיום דיצוי ענש המאסר אותו הוא מרצה עתה.

ניתן היום 30.11.11, ד' כסלו תשע"ב. המזכירות תעביר לצדדים העתק החלטה זו.

אמנון סטרשנב, שופט (בדימוס)